

Time: 2:30 Hours

Marks: 75

Instructions:

- 1. All Questions are compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate marks.**

Q 1 A Evaluate the changes witnessed by human life during Mesolithic period. **15**

OR

Q 1 B Discuss the various theories regarding the origin of caste system in India.

Q 2 A Analyze the process of State formation in south India. **15**

OR

Q 2 B Analyze the features of feudalism in ancient India.

Q 3 A Describe the philosophy of Rigveda. **15**

OR

Q 3 B Describe the teachings of Jainism.

Q 4 A Give a brief overview of the Guild system in early India. **15**

OR

Q 4 B State the Roman trade in ancient India.

Q 5 Write a short notes on **any three** of the following. **15**

- a) Varnashramdharma
- b) 16 Mahajanpada
- c) Tantric Cult
- d) Iron Technology

(मराठी भाषांतर)

वेळ : २.३० तास

एकूण गुण : ७५

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.१ अ. मध्यपाषाण काळातील मानवी जीवनातील बदलांचे मूल्यांकन करा.

१५

किंवा

ब. भारतातील जातिव्यवस्थेच्या उगमावरील विविध सिद्धांतांची चर्चा करा.

प्र.२ अ. दक्षिण भारतातील राज्य निर्माणाच्या प्रक्रियेचे विश्लेषण करा.

१५

किंवा

ब. प्राचीन भारतातील सामंतशाहीच्या वैशिष्ट्यांचे विश्लेषण करा.

प्र.३ अ. ऋग्वेदाच्या तत्त्वज्ञानाचे वर्णन करा.

१५

किंवा

ब. जैन धर्माच्या शिकवणुकीचे वर्णन करा.

प्र.४ अ. प्रारंभिक भारतातील श्रेणी पद्धतीचा संक्षिप्त आढावा घ्या.

१५

किंवा

ब. प्राचीन भारतातील रोमन व्यापार सांगा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टिपा लिहा.

१५

अ. वर्णाश्रमधर्म

ब. सोळा महाजनपद

क. तांत्रिक पंथ

ड. लोह तंत्रज्ञान